

Návrh na určenie investičného projektu „Modernizácia TKD Dobrá“ za strategickú investíciu

Spoločnosť Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s., IČO: 35914921 (ďalej len „investor“), doručila na Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky žiadosť o určenie investičného projektu „Modernizácia TKD Dobrá“ za strategickú investíciu (ďalej len „žiadosť“) podľa § 4 ods. 2 zákona č. 142/2024 Z. z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o strategických investíciách“).

A. Popis a parametre plánovaného investičného projektu

Realizáciou investičného projektu modernizácie terminálu kombinovanej dopravy (TKD) sa zabezpečí zvýšenie kapacity prekladiska medzi európskym dodávateľským reťazcom a Ukrajinou, resp. východnejšími krajinami. Modernizácia zároveň prináša aj inovatívny prínos – rozšírenie služieb o prekládku sypkých agrotovarov. Táto investícia má zásadný význam z geopolitického i obchodného hľadiska, ako aj pre rozvoj Slovenskej republiky a Európskej únie. Zohľadňuje aktuálne potreby spojené s dovozom tovarov v rámci prebiehajúcej ruskej agresie voči Ukrajine a následnej nevyhnutnej dopravy, súvisiacej s (budúcou) povojnovou infraštruktúrnou a kapitálovou obnovou Ukrajiny.

V rámci modernizácie TKD sa zrealizuje komplexná rekonštrukcia železničnej infraštruktúry, dostavba koľajovej infraštruktúry normálneho, širokého aj hybridného rozchodu, ako aj rozšírenie spevnených plôch pre manipuláciu s tovarom. Bude realizovaná modernizácia technického vybavenia, dobudovanie prekládkovej infraštruktúry pre sypké substráty (agrokodity), zvýšenie energetickej hospodárnosti budov a rekonštrukcia inžinierskych sietí a osvetlenia. Okrem toho sa terminál vybaví novým terminálovým operačným systémom a optimalizuje sa prekládkový proces.

Medzi kvantitatívne ukazovatele prínosov investície patrí zvýšenie kapacity železničnej infraštruktúry z aktuálnych 5 832 metrov na 7 392 metrov užitočnej dĺžky koľají. Výmera spevnených plôch a skladov sa rozšíri z 40 611 m² na 87 529 m². Teoretická kapacita za 24 hodín vzrastie z 640 TEU (Twenty-foot Equivalent Unit – dvadsaťstopový kontajner) na 1 100 TEU, pričom ročný objem manipulovaných tovarov sa zvýši z 288 000 ton na 396 000 ton. Denný počet spracovaných intermodálnych vozňov sa zvýši zo súčasných 144 – 288 na 240 – 528, čo výrazne zlepši efektivitu prekládky.

Kvalitatívne prínosy zahŕňajú zvýšenie podielu železničnej nákladnej dopravy na celkovom objeme prepravy, čo prispeje k zníženiu negatívnych vplyvov cestnej dopravy – hlučnosti, prašnosti a emisií CO₂ a PM₁₀. Zároveň dôjde k zníženiu dopravného preťaženia a čakacích dôb na hraničných priechodoch o 10 %, pričom sa očakáva pokles emisií CO₂ v okresoch Trebišov, Michalovce a Sobrance o 5 %. Investícia tiež podporí zvýšenie zamestnanosti v regióne, čím sa

zniži nezamestnanosť v dotknutých okresoch o 1 %. Modernizovaný terminál vytvorí priestor pre príchod nových investorov a nové príležitosti pre integrátorov dopravy. Spoľahlivá a efektívna železničná nákladná preprava spolu s rýchlou prekládkou a colnými službami zabezpečí prepravné spojenie cez Slovensko s pokračovaním na východ.

Stavba sa nachádza v Košickom samosprávnom kraji (na území okresu Trebišov – v katastrálnom území obce Dobrá) v existujúcom areáli, tvorenom pozemkami vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Železníc Slovenskej republiky – ŽSR) a investora. Dopravný prístup do TKD je zabezpečený existujúcou dopravnou infraštruktúrou, pričom nevyhovujúce dopravné parametre bude potrebné v budúcnosti odstrániť. Územie investície je vymedzené v Prílohe č. 1 materiálu.

Celková plocha investície je 198 300 m² a plánovaná výška investičných výdavkov je 86 838 000 EUR s DPH (70 600 000 EUR bez DPH). Financovanie bude v prípade získania grantu zabezpečené nástrojom na prepájanie Európy (Connecting Europe Facility – CEF) a to v pomere 85 % z CEF-u a 15 % spolufinancovaním z vlastných zdrojov investora. Realizácia projektu nepredpokladá nové územné zábery a v aktuálnom stave rozpracovanosti projektu sa plánuje jeho realizácia v období rokov 2025 – 2029.

B. Zhodnotenie aplikácie inštitútu strategickej investície

Podľa § 2 písm. a) zákona o strategických investíciách je investorom právnická osoba so 100 % majetkovou účasťou štátu. V súlade so zákonom o strategických investíciách bude investor zabezpečovať prípravu alebo realizáciu investície v súlade s § 2 písm. d) zákona o strategických investíciách.

Podľa § 2 písm. d) zákona o strategických investíciách sa pod pojmom investičný projekt rozumie proces zameraný na prípravu alebo realizáciu investície v súlade s § 2 písm. b) zákona o strategických investíciách, pozostávajúci zo súboru zosúladených, riadených a časovo ohraničených činností, ktorý

1. realizuje investor,
2. má určený predpokladaný začiatok a koniec trvania a harmonogram realizácie,
3. má definované aspoň finančné zdroje, ľudské zdroje a spravidla aj merateľné kvalitatívne a kvantitatívne prínosy.

Realizácia stavby „Modernizácia TKD Dobrá“ sa bude prioritne zameriavať na odstránenie nevyhovujúceho technického a kvalitatívneho stavu infraštruktúry (nákladnej) železničnej dopravy. Príslušný investičný projekt sa nachádza v zázemí základnej transeurópskej dopravnej siete (TEN-T), a to koridoru Rýn – Dunaj.

Investičný projekt bude realizovaný vo verejnom záujme, keďže jeho cieľom je rozvoj intermodálnej dopravy pre umožnenie efektívnejšieho využitia súčasnej kapacity nákladnej

železničnej dopravy v regionálnom, národnom i medzinárodnom kontexte. Projekt bude realizovaný v rámci rozvoja hlavnej siete TEN-T, s ohľadom na to, že terminál je súčasťou základnej siete TEN-T koridoru Rýn – Dunaj. Jeho modernizácia prispeje k rozšíreniu dopravnej kapacity a služieb na tomto koridore. Súčasne, vzhľadom na smerovanie prekladaného tovaru aj do oblasti Stredozemného mora, je terminál kľúčovou súčasťou ďalších veľkých koridorov, ako napr. Baltsko-jadranský železničný koridor (pretínajúci uzol v Žiline, či v Bratislave s koridorom základnej siete TEN-T Rýn – Dunaj, resp. uzol Košice, kde sa pretínajú koridory základnej siete Rýn – Dunaj a Baltské – Čierne a Egejské more).

Hlavnou strategickou výhodou TKD Dobrá je jeho poloha na východnom okraji Schengenského priestoru a EÚ a možnosť kombinácie železničnej nákladnej dopravy normálneho európskeho rozchodu (1 435 mm) a širokého rozchodu (1 520 mm), používaného v krajinách východne od Slovenska, ktoré umožňujú okrem národného trhu obsluhu významných zahraničných trhov s možnosťou ďalšieho prepojenia siete aj na cestnú dopravu. Terminál slúži ako vstupný bod pre európsky dodávateľský reťazec pre tovar z východného regiónu a uľahčuje jeho výstup v opačnom smere. Modernizácia TKD Dobrá a jeho ďalší rozvoj posilní spojenie medzi Slovenskou republikou a východnými krajinami smerom na Ukrajinu, Rusko a svojím potenciálom pre Novú hodvábnu cestu eventuálne až na Čínu.

Strategický význam TKD Dobrá narastá v dôsledku vývoja okolností vyplývajúcich z ruskej agresie voči Ukrajine. Terminál môže hrať kľúčovú úlohu v iniciatíve „EU Ukraine Solidarity Lanes“, ktorá vznikla v dôsledku narušenia stabilných prepravných reťazcov tovaru medzi EÚ a východnou Európou, a to blokádou predovšetkým námornej dopravy medzi prístavmi Čierneho a Stredozemného mora.

Modernizácia areálu, zvýšenie jeho prepravnej kapacity a rozšírenie služieb aj o prekládku sypkých tovarov môže prispieť k zachovaniu možnosti importu nevyhnutných tovarov na Ukrajinu a naopak, možnosti exportu ukrajinského tovaru pre záchranu ich národného hospodárstva a zachovanie globálnej potravinovej bezpečnosti. Význam investície spočíva aj v možnosti zapojenia terminálu do prepravnej siete v rámci budúcej rekonštrukcie Ukrajiny, kde sa predpokladá významný dopyt po dovoze tovarov.

Projekt bude realizovaný na území investície nevyhnutného rozsahu, a to v existujúcom areáli, tvorenom pozemkami vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Železníc Slovenskej republiky – ŽSR) a investora. Umiestnenie TKD Dobrá je v súlade s územným plánom vyššieho územného celku – Košického samosprávneho kraja. Obec Dobrá nemá spracovaný územný plán. Investícia je v súlade so Strategickým plánom rozvoja dopravy SR do roku 2030 a s Koncepciou rozvoja intermodálnej dopravy Slovenskej republiky do roku 2030.

Projekt zároveň spĺňa aspoň jednu z osobitných strategických požiadaviek podľa § 3 ods. 4 zákona o strategických investíciách, a to písm. a), keďže plánované investičné výdavky na realizáciu investičného projektu sa uvažujú v rozsahu cca 86 838 000 EUR s DPH (suma vyššia než 50 000 000 EUR). Zároveň je možné konštatovať, že vzhľadom na lokalizáciu investície je táto doprava napojená na železničnú trať Košice – Čierna nad Tisou – štátna hranica Slovenská

republika/Ukrajina, zaradenú v Zozname oblastí investícií v Prílohe č. 1 zákona o strategických investíciách, časti A, bode 2. Železničné trate, písm. e).

Na základe uvedeného, ako aj predloženej žiadosti, je možné konštatovať, že predložený investičný projekt spĺňa požadované atribúty na vydanie osvedčenia o strategickej investícii podľa § 5 zákona o strategických investíciách.

C. Záver

Po posúdení žiadosti o vydanie osvedčenia o strategickej investícii Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky v súlade s § 4 ods. 5 zákona o strategických investíciách predkladá vláde na schválenie návrh na určenie predmetného investičného projektu za strategickú investíciu.

Príloha č. 1 – Navrhované územie investície zobrazené na kópii z katastrálnej mapy